

Anonimizirana različica

Prevod

C-88/19 - 1

Zadeva C-88/19

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

7. februar 2019

Predložitveno sodišče:

Judecătoria Zărnești (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

15. november 2018

Tožeča stranka:

Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor“

Tožene stranke:

TM

UN

Asociația DMPA

[...] (ni prevedeno)

**JUDECĂTORIA ZĂRNEȘTI (prvostopenjsko sodišče v Zărneștiju,
Romunija)**

[...] (ni prevedeno)

SODIȘČU EVROPSKE UNIJE

PREDLOG ZA SPREJETJE PREDHODNE ODLOČBE

Judecătoria Zărnești (prvostopenjsko sodišče v Zărneștiju) na predlog tožeče stranke, to je Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor“ (zveza združenj za

boj proti zlorabam; v nadaljevanju: Asociația), [...] (ni prevedeno) v skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

poziva, naj odgovori na to vprašanje za predhodno odločanje v zvezi z razlago člena 16 Direktive 92/43/EGS [...] (ni prevedeno):

1. [...] (ni prevedeno) Ali je treba člen 16 Direktive 92/43/EGS razlagati tako, da državam članicam nalaga, da določijo odstopanja od členov 12, 13, 14 ter 15(a) in (b) tudi v primerih, ko živali, ki pripadajo ogroženim vrstam, zapustijo svoj naravni habitat in se znajdejo v njegovi neposredni bližini ali povsem zunaj njega?

Predmet spora. Upoštevna dejstva

[...] (ni prevedeno)

1. Dejstva, ki jih je ugotovilo sodišče, pred katerim poteka predhodna obravnava:
2. Asociația je 9. maja 2017 vložila kazensko ovadbo zoper:
  - toženo stranko TM kot predstavnika združenja Direcția pentru Monitorizarea și Protecția Animalelor (direkcija za spremljanje in varstvo živali; v nadaljevanju: DMPA);
  - toženo stranko UN kot veterinarja iz družbe S.C. Creative Vet Zone S.R.L.;
  - DMPA kot pravno osebo in ostale zaposlene za kazniva dejanja iz člena 52(d) v povezavi s členom 33(1)(a) in (f) Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (nujna uredba vlade št. 57/2007 o sistemu naravnih zavarovanih območij, ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst; v nadaljevanju: O.U.G. št. 57/2007) ter za ujetje prostoživeče živali vrste *canis lupus* iz Priloge 4 A k O.U.G. št. 57/2007 in prevoz navedene živali v neustreznih razmerah.
3. Zaposleni DMPA so 6. novembra 2016 okrog 19. ure v spremstvu veterinarja UN, zaposlenega v družbi SC Creative Vet Zone S.R.L., in pod vodstvom [tožene stranke] TM, prišli v vas Șimon v občini Bran, pokrajina Brașov, da bi ujeli in premestili osebek vrste *canis lupus* (volk), ki se je pred tem več dni zadrževal na posestvu vaščana, kjer se je igral in prehranjeval skupaj s psi, ki so v lasti njegove družine. Volka je zadel projektil, ki je vseboval veterinarsko zdravilo z narkotičnimi in psihotropnimi snovmi, nato pa je bil ulovljen in odvzet iz narave na način, ki je v nasprotju s predpisi o zaščiti živali iz Priloge I, poglavje III, odstavek 1.8, točka (d), k [Uredbi št. 1/2005].
4. Žival vrste *canis lupus*, ki je bila ujeta na navedeni način, je bila nato dvignjena za rep in vrat ter premeščena do vozila, ki se ni nahajalo v neposredni bližini, kjer je

bila nameščena v kletko za prevoz psov, kar je v nasprotju z določbami iz Priloge I, poglavje I, odstavek 2, točka (a), k Uredbi (ES) št. 1/2005 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97.

5. Ko so volka, ki je bil pod vplivom pomirjeval, namestili v kletko, so zaposleni DMPA uredili njegovo premostitev v rezervat medvedov Libearty v kraju Zărnești, pokrajina Brașov, v katerem je posebno ograjeno območje za volkove, ki se je uporabljalo za namestitev volkov, rešenih iz živalskih vrtov, ki niso obratovali skladno s predpisi. Vendar je volk med prevozom poškodoval kletko, v kateri je bil nameščen, nato pa je zaradi neustreznih pogojev prevoza, to je v odprtem vozilu, pobegnil in se skrnil v bližnjem gozdu.
6. Iz kazenske ovadbe je razvidno, da je zadevna vrsta volka navedena v Prilogi 4 A k O.U.G. št. 57/2007, zaradi česar lahko njegovo ujetje in prevoz potekata le na podlagi predhodnega mnenja osrednjega javnega organa za varstvo okolja – Ministrului Mediului (ministrstvo za okolje, Romunija), ki se pridobi prek Direcția Biodiversitate (direkcija za biotsko raznovrstnost, Romunija), v primerih, v katerih se upoštevajo pogoji za odstopanje iz člena 38(1), točke od (a) do (e) O.U.G. št. 57/2007, členov 21, 22 in 23 O.U.G. št. 57/2007 in Ordinul ministrului mediului nr. 203/14 din 05.03.2009 privind procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatică (uredba ministra za okolje št. 203/14 z dne 5. marca 2009 o postopku za določitev odstopanj od ukrepov za zaščito prostoživečih rastlinskih in živalskih vrst). Vendar pa takšno mnenje ni bilo pridobljeno.

Določbe prava Unije, ki se uporabljajo v tej zadevi.

Ustrezni deli Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97

7. Člen 1(5) Uredbe določa:
 „Ta uredba se ne uporablja za prevoz živali, ki ni povezan z gospodarsko dejavnostjo, in za prevoz živali neposredno v veterinarske ambulante ali klinike ali iz njih pod odgovornostjo veterinarja.“
8. Točke 1, 2 in 5 poglavja I Priloge I k Uredbi, naslovljene „Tehnične specifikacije“, določajo:
 „Primernost za prevoz

1. Živali se ne prevažajo, če niso primerne za načrtovani prevoz; vse živali se prevažajo v razmerah, ki zagotavljajo, da se ne bodo poškodovale ali po nepotrebnem trpele.

2. Živali, ki so poškodovane ali kažejo fiziološke pomanjkljivosti ali patološke procese, veljajo za neprimerne za prevoz, predvsem če:

(a) se ne morejo neodvisno premikati brez bolečine ali hoditi brez pomoči; [...]

5. Pri živalih, ki se prevažajo, se ne uporabljajo pomirjevala, razen če je to nujno potrebno za zagotavljanje dobrega počutja živali; v tem primeru se uporabljajo samo pod veterinarskim nadzorom.“

Upoštevni deli Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

9. Člen 1 Direktive določa:

„V tej direktivi:

(a) ohranjanje pomeni vrsto ukrepov, ki so potrebni za vzdrževanje ali obnovitev ugodnega stanja naravnih habitatov in populacij prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, kot je opredeljeno v (e) in (i);

(b) naravni habitat pomenijo povsem naravna ali polnaravna kopenska ali vodna območja s posebnimi geografskimi, abiotskimi in biotskimi značilnostmi;“.

10. Člen 2 Direktive določa:

„1. Cilj te direktive je prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic, za katerega se uporablja Pogodba.

2. Ukrepi, sprejeti na podlagi te direktive, so namenjeni vzdrževanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v interesu Skupnosti.“

11. Člen 12 Direktive določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da vzpostavijo sistem strogega varstva živalskih vrst iz Priloge IV(a) na njihovem naravnem območju razširjenosti, ki prepoveduje:

(a) vse oblike namernega ujetja ali ubitja osebkov teh vrst v naravi;

(b) namerno vznemirjanje teh vrst, zlasti med razmnoževanjem, vzrejo mladičev, zimskim spanjem in selitvijo;

(c) namerno uničevanje ali odvzem jajc iz narave;

(d) poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč.

2. Za te vrste države članice prepovejo posedovanje, prevoz in prodajo ali izmenjavo osebkov, vzetih iz narave, in njihovo ponujanje za prodajo ali izmenjavo, razen za osebkke, ki so bili zakonito vzeti iz narave pred začetkom izvajanja te direktive.

3. Prepovedi iz odstavka 1(a) in (b) ter odstavka 2 se uporabljajo za vse razvojne oblike živali, za katere velja ta člen.

4. Države članice vzpostavijo sistem za spremljanje naključnega ujetja in ubitja živalskih vrst iz Priloge IV(a). Glede na zbrane informacije države članice nadaljujejo z raziskavami ali potrebnimi ohranitvenimi ukrepi, da se zagotovi, da naključno ujetje in ubitje nima znatnega škodljivega vpliva na zadevno vrsto.“

12. Člen 16 Direktive določa:

„1. Če ni druge zadovoljive možnosti in če odstopanje ne škoduje vzdrževanju ugodnega stanja ohranjenosti populacij zadevne vrste na njihovem naravnem območju razširjenosti, države članice lahko odstopijo od določb členov 12, 13, 14 ter 15(a) in (b):

(a) zaradi varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja naravnih habitatov;

(b) da preprečijo resno škodo, zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribištvu in vodi ter drugih vrstah premoženja;

(c) zaradi interesov zdravja ljudi in javne varnosti ali zaradi drugih razlogov prevladujočega javnega interesa, ki je lahko tudi socialne ali gospodarske narave, in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje;“.

Upoštevni deli Pogodbe o delovanju Evropske unije

13. Člen 13 PDEU določa:

„Pri oblikovanju in izvajanju politik Unije na področju kmetijstva, ribištva, prometa, notranjega trga, raziskav in tehnološkega razvoja ter vesolja Unija in države članice v celoti upoštevajo zahteve po dobrobiti živali kot čutečih bitij, pri čemer spoštujejo zakonodajne ali upravne določbe in ustaljene običaje držav članic zlasti glede verskih obredov, kulturnih tradicij in regionalne dediščine.“

Nacionalne določbe, ki se uporabljajo v tej zadevi. Upoštevna nacionalna sodna praksa

Ustrezni deli O.U.G. št. 57/2007

14. Člen 4(14) O.U.G. določa:

„naravno okolje – skupek naravnih fizikalno-geografskih, bioloških in biocenoznih elementov, struktur in procesov na kopenskih ali vodnih območjih, ki zagotavljajo in varujejo življenje ter omogočajo preživetje;“.

15. Člen 33 O.U.G. določa:

„Člen 33

1. V zvezi s kopenskimi, vodnimi in podzemnimi prostoživečimi rastlinskimi in živalskimi vrstami iz prilog 4A in 4B, razen vrst ptic, ki živijo tako v naravnih zavarovanih območjih kot tudi zunaj njih, je prepovedano:

(a) kakršno koli odvzetje, ujetje, ubitje, uničenje ali poškodovanje osebkov v njihovem naravnem okolju na kateri koli stopnji njihovega življenjskega cikla;

(b) namerno vznemirjanje med razmnoževanjem, vzrejo mladičev, zimskim spanjem in selitvijo;

(c) namerno poslabšanje stanja, uničevanje in/ali odvzem gnezd in/ali jajc iz narave;

(d) poslabšanje stanja ali uničenje razmnoževališč ali počivališč;

(e) nabiranje cvetov in sadežev, nabiranje, rezanje, izkoreninjenje ali namerno uničevanje rastlin v njihovem naravnem okolju na kateri koli stopnji njihovega biološkega cikla;

(f) posedovanje, prevažanje, prodajanje ali izmenjevanje osebkov, vzeti iz naravnega okolja, za kakršne koli namene ter njihovo ponujanje za izmenjavo ali prodajo na kateri koli stopnji njihovega življenjskega cikla.“

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) [določbe o pticah]

16. Člen 38 O.U.G. določa:

„1. Osrednji javni organ za varstvo okolja ne glede na člen 33, odstavki od (1) do (4), in člen 37(1) letno in vsakič, ko je to potrebno, določi odstopanja, pod pogojem, da ne obstaja nobena druga sprejemljiva možnost in da ukrepi, ki odstopajo od navedenih določb, ne škodujejo vzdrževanju ugodnega stanja

ohranjenosti populacij zadevnih vrst na njihovem naravnem območju ter izključno v naslednjih primerih:

- (a) zaradi varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja naravnih habitatov;
- (b) da prepreči resno škodo, zlasti za posevke, živino, gozdove, ribištvo in vode ter za vrste živali, ki niso ptice, ter da prepreči resno škodo na drugih vrstah premoženja;
- (c) zaradi interesov zdravja in javne varnosti ter, kar zadeva živalske vrste z izjemo ptic, tudi zaradi drugih razlogov javnega interesa, ki je lahko tudi socialne ali gospodarske narave, in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje;
- (d) zaradi raziskovanja in izobraževanj, zaradi doseljavanja in ponovnega naseljevanja teh vrst ter za za to potrebno vzrejo, vključno z umetnim razmnoževanjem rastlin;
- (e) da pod strogo nadzorovanimi pogoji dovoli selektiven in omejen odvzem ali zadrževanje omejenega in določenega števila osebkov nekaterih vrst ptic ali vrst, navedenih v Prilogah 4 A in B;
- (f) zaradi interesov varnosti v letalstvu, za vse vrste ptic, vključno s selivkami;

2. Odstopanja se določijo z odločbo vodstva osrednjega javnega organa za varstvo okolja in gozdov po posvetovanju z Academieii Română (romunska akademija, Romunija).

2¹. Za določitev izjem v zvezi z vsemi vrstami ptic in vrstami sesalcev iz prilog 4 A in B se ne glede na odstavek 2 je treba pridobiti tudi soglasje osrednjega javnega organa za varstvo okolja in gozdov.

2². Postopek za določitev odstopanj se odobri s sklepom osrednjega javnega organa za varstvo okolja in gozdov.

2³. V zvezi z odstopanji iz odstavka 2¹ se določijo:

- (a) vrste, za katere veljajo odstopanja;
- (b) sredstva, naprave ali načini, dovoljeni za ujetje ali ubitje;
- (c) pogoji tveganja ter krajevne in časovne okoliščine, v katerih se ta odstopanja lahko odobrijo;
- (d) organ, pooblaščen za potrditev, da so zahtevani pogoji izpolnjeni, in za odločitev o tem, katera sredstva, naprave ali načini se lahko uporabijo, v okviru kakšnih omejitev in kdo jih lahko uporabi;
- (e) nadzorni ukrepi, ki jih je treba izvajati.

3. Organ, pristojen za varstvo okolja, Evropski komisiji pošlje poročila o uporabljenih odstopanjih, kot sledi:

- (a) vsako leto, v zvezi z odstopanji, uporabljenimi za vrste prostoživečih ptic;
- (b) vsaki dve leti, v zvezi z odstopanji, uporabljenimi za prostoživeče vrste iz Priloge 4 A.

4. V poročilih iz odstavka 3 se navedejo:

- (a) vrste, za katere veljajo odstopanja, in razlogi zanje, skupaj z naravo tveganja, ter, če je primerno, nadomestne možnosti, ki so bile zavrnjene, in znanstveni podatki, uporabljeni za utemeljitev;
- (b) dovoljena sredstva, naprave ali načini za ujetje ali ubitje osebkov živalskih vrst in razlogi za njihovo uporabo;
- (c) časovne in krajevne okoliščine, v katerih so taka odstopanja dovoljena;
- (d) organ, pooblaščen za preverjanje, ali so zahtevani pogoji izpolnjeni, in potrditev njihove izpolnjenosti ter za odločitev o tem, katera sredstva, naprave ali načini se lahko uporabijo, v okviru kakšnih omejitev in katere institucije/sluzbe ali osebe jih lahko uporabijo;
- (e) uporabljeni nadzorni ukrepi in dobljeni rezultati.“

17. Člen 52 O.U.G. določa:

„Storitev naslednjih dejanj pomeni kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporno kaznijo od treh mesecev do enega leta ali z denarno kaznijo:

- (d) kršitev določb člena 33(1) in (2).“

Razlogi, zaradi katerih je predložitev sodišče podalo predlog za sprejetje predhodne odločbe

18. Namen vprašanja za prehodno odločanje je [razjasniti], ali je namerno ujetje ali ubitje osebkov prostoživečih živali vrste volk mogoče tudi, če ne temelji na odstopanju iz člena 16 Direktive 92/43/EGS z dne 21. maja 1992, v primeru, da so živali ujele na obrobju nekega kraja ali po vstopu na ozemlje določene ozemeljske upravne enote, oziroma [ali] je treba takšno odstopanje nujno predvideti za kateri koli prostoživeči osebek, ki se znajde v ujetništvu, ne glede na to, ali vstopi na območje ozemeljske upravne enote ali ne[.]

19. Ker mora predložitev sodišče odločiti o tožbi zoper predlog državnega tožilca o ustavitvi postopka, ki se nanaša na domnevno kršitev, storjeno v zvezi z ujetjem živali, ki pripada ogroženi vrsti, katere zaščita pomeni prednostno nalogo [...] (ni prevedeno) v okviru prava Unije, pa tudi zaradi zagotavljanja dejanske

primarnosti prava Unije, je treba pridobiti razlago Sodišča Evropske unije glede Direktive 92/43/EGS z dne 21. maja 1992.

20. Nacionalna sodišča niso izrekla upoštevnih sodb, povezanih z obravnavanimi vidiki.
21. Predložitveno sodišče meni, da se temeljno vprašanje, ki se postavlja v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, nanaša na skladnost nekaterih določb nacionalnega prava s cilji Direktive 92/43/EGS z dne 21. maja 1992, ne pa na kaznivost očitanege dejanja. Poleg tega celoten pravni položaj v tej zadevi temelji na ovadbi, ki je bila podana z vidika zakonodajnega akta, sprejetega zaradi prenosa Direktive 92/43/EGS. Zato je v obravnavni zadevi upoštevana Direktiva [92/43]/EGS, medtem ko se morebitna kolizija zakonov nanaša na prenos navedene direktive.
22. Predložitveno sodišče ugotavlja, da navedena direktiva ureja varstvo ogroženih vrst v njihovem naravnem habitatu. Celoten pravni okvir, ki ureja zaščito teh vrst, pa je lahko učinkovit le, če osebek živalske vrste, pomembne za Skupnost, ne zapusti naravnega habitata, v katerem živi. V zvezi s tem so prepovedane vse oblike namernega ujetja ali ubitja osebkov teh vrst v naravi [člen 12(1)(a) Direktive].
23. Vendar pa to pravno vprašanje, ki je predmet obravnavanega spora, temelji na dejstvu, da je osebek, ki pripada zavarovani živalski vrsti, zapustil svoj naravni habitat in tako ogrozil javno varnost.
24. Predložitveno sodišče meni, da obstajajo številni dejavniki, ki lahko nekatere živali, ki pripadajo ogroženim vrstam, spodbudijo k temu, da zapustijo svoj naravni habitat in poiščejo ugodnejše okolje. Ti dejavniki med drugim vključujejo podnebne spremembe in zmanjšanje površine habitata zaradi obsežnega krčenja gozdov, ki lahko negativno vplivajo na stanje ohranjenosti naravnega habitata.
25. Ko živali, ki pripadajo ogroženim vrstam, zapustijo svoj naravni habitat, lahko vstopajo na območja, ki jih pojem naravni habitat ne zajema, kar implicitno pomeni, da niso več upravičene do varstva, ki jim ga zagotavlja obravnavana direktiva.
26. Predložitveno sodišče navaja, da Direktiva 92/43/EGS določa možnost sprejetja nekaterih odstopanj od določb, ki urejajo zaščito ogroženih vrst, pri čemer izbiro nacionalnih ukrepov za izvajanje takšnih odstopanj prepušča državam članicam. Tako na podlagi razlage določb Direktive kot tudi na podlagi razlage določb nacionalne zakonodaje je mogoče ugotoviti, da se odstopanja od zadevnih predpisov, ki zagotavljajo zaščito ogroženih vrst, lahko določijo le, če v času sprejetja takšnega odstopanja obstaja zadevni položaj, kar pomeni le, če se osebek ogrožene vrste nahaja v njegovem naravnem habitatu. Zato je vprašanje, ki ga je postavila tožeča stranka, upošteveno samo, kolikor se nanaša na obstoj dodatnih obveznosti za državo, podobnih tistim, ki so obstajale v primeru, ki je bil

upoštevati v času sprejetja Direktive, ko osebek ogrožene vrste zapusti svoj naravni habitat in se znajde v njegovi neposredni bližini ali povsem zunaj njega.

27. V določbah člena 16(1)(c) Direktive je med primeri, v katerih je mogoče določiti odstopanja, navedeno tudi: *zaradi interesov zdravja ljudi in javne varnosti ali zaradi drugih razlogov prevladujočega javnega interesa*. Prav pojem *javne varnosti* pa je tesno povezan s tistimi primeri, v katerih se lahko živali, ki pripadajo ogroženim vrstam, znajdejo zunaj svojega naravnega habitata.
28. Predložitveno sodišče meni, da imajo države članice in njihovi organi dolžnost, da podajo razlago, ki je skladna z direktivami. Poleg tega je glavni cilj, določen v obravnavani direktivi, in sicer *spodbujati vzdrževanje biotske raznovrstnosti ob upoštevanju gospodarskih, družbenih, kulturnih in regionalnih zahtev, kar prispeva k splošnemu cilju trajnostnega razvoja*, v celoti utemeljen tudi v primerih, ko osebki ogroženih vrst zapustijo naravni habitat. Ozka razlaga določb te direktive bi lahko privedla do ugotovitve, da države nimajo nobenih obveznosti, če so osebki ogroženih vrst zapustili naravni habitat, kar bi bilo v nasprotju s ciljem, ki ga določa ta zakonodajni akt.
29. Predložitveno sodišče ob upoštevanju morebitne kolizije zakonov in dinamike razvoja prava Unije meni, da je treba ta predlog za predhodno odločanje predložiti zaradi odprave vseh morebitnih dvomov glede tega, da Romunija, čeprav zgolj navidezno, domnevno krši pravo Unije.
30. Predložitveno sodišče prav tako meni, da obstaja možnost, da so tovrstni primeri – ujetje ali ubitje živali, ki zapustijo svoj naravni habitat – v Romuniji precej pogosti.
31. Teleološka razlaga obravnavane direktive bo prispevala k preprečevanju morebitnih negativnih vplivov, do katerih lahko pride v okolici tovrstnih habitatov.
32. Zato predložitveno sodišče meni, da ni nobenih ovir, zaradi katerih učinkov uporabe določb te direktive ne bi mogli razširiti tudi na primere, v katerih se živali, ki pripadajo zavarovanim vrstam, znajdejo zunaj svojega naravnega habitata.

[...] (ni prevedeno)

Zärnești, 18. januar 2019